

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

ב"ה

תיק 1228070/1

בבית הדין הרבני הגדול ירושלים
לפני כבוד הדיינים:

הרב אליעזר איגרא, הרב שלמה שפירא, הרב ציון לודאילוח

המערערת: מדינת ישראל – רשות המיסים (באמצעות פרקליטות המדינה
ע"י ב"כ עו"ד אביעד אמרוסי)

נגד

המשיבים: 1. פלונית (ע"י ב"כ עו"ד אור עזריה)
2. פלוני (ע"י ב"כ עו"ד סיגל עזרן שרעבני)
(הצדדים בהליך העיקרי בבית הדין שהמערערת ו[אלמונים] – צדדי ג' לו)
ובעניין: אלמונים (הוריו ואחיו של משיב 2)

הנדון: סמכות בית הדין לצוות על רשות המיסים להמציא מידע בעניינו של נישום

החלטה

לפנינו ערעור על החלטת בית הדין האזורי מתאריך י"ד באייר תשע"ט (19.5.19) שלפיה הפסיקתאות שחתם שבכללן מתן צווים לרשויות המס להמציא מידע על נתונים של רישומים כספיים של משיב 2 [פלוני] ושל הוריו ואחיו [אלמונים] בעינן עומדות, ועל רשות המיסים לפעול בהתאם לאמור בהם.

פרקליטות המדינה המייצגת את רשות המיסים טוענת בערעור שלפנינו כנגד החלטה – הבהרה זו.

לטענתה, על פי חוק המיסים ובהתאם לפסיקות שניתנו בנושא (כמפורט בהודעת הערעור) אין בסמכותה של ערכאת שיפוט ליתן צו לגילוי מידע חסוי הנוגע לרישומים הכספיים של נישומים ברשות המיסים ללא הסכמתו המפורשת של הנישום, ומאחר שבנדון דידן לא ניתנה הסכמה שכזו, ועל כל פנים לא הוצגה לפני רשות המיסים, הרי שהצו בטל והמערערת (רשות המיסים) אינה רשאית על פי חוק להמציא את המידע המבוקש, לא בנוגע למשיב 2, ולא בנוגע להוריו ואחיו.

א. סמכות בית הדין לצוות על רשויות המס למסור מידע שבידן שבעניין בני הזוג המתדיינים לפניו

1. מסירת המידע מכוח הסכמתו של הנישום

בית הדין שמע את הצדדים ותוך כדי דיון ובמהלכו התברר כי משיב 2 נתן את הסכמתו המפורשת (במסגרת ההליך העיקרי שבינו לבין משיבה 1, אשתו לשעבר וגרושתו בהווה) והצהיר לפרוטוקול שמבחינתו אין מניעה למסור את המידע המבוקש אודותיו למשיבה 1 (גרושתו).

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

בהקשר זה ראוי לציין ולהעיר שלא ברור לנו מדוע הוגש הערעור בנוגע לצו למסירת מידע שבעניינו של משיב 2. בית הדין בהחלטה נשואת הערעור בירר את שאלת הסכמת המשיב להוצאת הצווים, והגיע למסקנה חד-משמעית שהמשיב נתן את הסכמתו במפורש ומכללא (וכפי שהצהיר בפנינו בדיון) [...]

נוסיף ונאמר: התנהלות רשות המיסים התנהלות תמוהה ואינה ראויה (והיה אף מקום להטלת הוצאות במקרה שכזה), שהרי מכיוון שבית הדין כתב בהחלטתו שניתנה הסכמת האיש אין לרשות המיסים סמכות כלשהי לבקש שנית את הסכמתו במפורש. על רשות המיסים ככל רשות אחרת לקיים צווים אם התמלאו התנאים על פי חוק (וכאן על פי החלטת בית הדין התמלאו התנאים), ואין בסמכותה לפקפק על נכונות העובדות המוזכרות בהחלטה.

2. מסירת המידע אף ללא הסכמה מכוח סמכותו של בית הדין ומכוח פקודת מס הכנסה זאת ועוד: הוצאת צווים לקבלת מידע בין בני זוג על ידי ערכאה שיפוטית בבואה להכריע בסכסוך כספי שביניהם, היא בתחום סמכותה המובהקת של הערכאה השיפוטית שבפניה נדון הסכסוך, ובכלל זה גם פנייה לרשויות המס.

אין עוררין שהאישה יכולה לדרוש את קבלת המסמכים שהגיש האיש לרשות המיסים, וכחוראת סעיף 231(ב) לפקודת מס הכנסה הקובע:

על אף האמור בסעיף קטן (א), זכאים איש ואישה לגילוי כל פרט בדו"ח שהגיש בן זוגם על פי סעיף 131 או על פי סעיף 135, וכן לגילוי סכום ההכנסה שקבע פקיד השומה או בית המשפט, והכל לגבי התקופה שבה היו נשואים וחיו ביחד.

לפיכך הוצאת צו שכזה לדרישת אחד מבני הזוג אינה מצריכה הסכמתו של השני.

לא זו אף זו: זכות האישה לקבלת תיק המס היא כזכות הבעל עצמו שהרי שניהם בעלי התיק וכל הפלפול המשפטי בעניין זה מיותר לחלוטין.

מסקנה

לאור האמור, בית הדין דוחה את החלק הזה שבערעור, הנוגע לדרישה לקבלת הסכמת משיב 2 למסירת המידע הנוגע אליו.

על רשות המיסים לפעול מיידית בהתאם להוראת בית הדין האזורי בעניין זה.

ב. ההוראה בדבר מסירת המידע הנוגע לצדדי ג'

באשר לגילוי המידע על אודות הוריו ואחיו של משיב 2: מעיון בלשון ההחלטה נשואת הערעור לא ברור לנו אם נתקבלה הסכמתם להוצאת הצווים, במפורש או מכללא, ואם הסכמה זו בעינה עומדת או שמא חזרו בהם, וכטענת משיב 2.

עם זאת יש מקום להורות שעל כל פנים מעתה ולהבא, הסכמה שכזו ראוי שתתואר לכתחילה בלשון שאינה משתמעת לשתי פנים ובאופן בהיר בהחלטה. כמו כן ראוי להבהיר באיזה אופן ניתנה ההסכמה (אף שוודאי שחוסר הבהרה שכזה, אינו יכול לשמש עילה לרשות המיסים שלא ציית לצו, ואף שלא הוצגה בפניה הסכמה מפורשת).

אשר על כן, בטרם תינתן הכרעתנו בחלק זה של הערעור מבוקשת הבהרת ועמדת כבוד בית הדין האזורי בשאלות הבאות:

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

1. האם ניתנה הסכמה כל שהיא על ידי הוריו של [פלונני], משיב 2, להוצאת הצווים לרשויות המס לקבלת מידע על אודותם, והאם גם כיום הם עומדים בהסכמתם זו?
2. האם לחזרתם של ההורים מהסכמתם יש השפעה על הסכמות למתן הצווים המבוקשים?

ג. חיובם של צדדי ג' להמציא את המידע חלף חיוב רשות המיסים להמציא את המידע בעניינם בשולי הדברים חובתנו להבהיר שאם לדעת בית הדין גילוי דוחות ההורים והאח נדרש לצורך בירור האמת בנידון שבפנינו, היה ביכולתו של בית הדין לפעול על פי סעיף 3 לחוק בתי דין דתיים (כפיית ציות ודרכי דיון), תשט"ז – 1956, הקובע:

בית דין, כשהוא דן בעניין שבשיפוטו, רשאי להזמין כל אדם לבוא לפניו כדי להעיד או להגיש מסמך שברשותו, והכול במידה הדרושה לבירור העניין.

לפיכך בסמכות בית הדין להורות להורים ולאח (אך, בהעדר הסכמתם, לא לרשות המיסים המצווה בשמירת סודיות) שהם ימציאו לבית הדין את הדוחות שהציגו למס הכנסה. ובמקרה של איציות בסמכותו להפעיל את סעיף 5 לחוק זה הקובע:

אדם שהתייצב או הובא לפני בית דין כאמור וסירב למסור עדות או להגיש מסמך שברשותו או להשיב על השאלה שהוצגה לו ולא נתן לסירובו נימוק להנחת דעתו של בית הדין – רשאי בית הדין לקנסו בסכום שלא יעלה על מחצית הקנס האמור בסעיף 40(2) לחוק העונשין, ולחייבו בתשלום ההוצאות כולן או מקצתן, שנגרמו מחמת סירובו; אך בית הדין לא יהיה מוסמך לקנסו או לחייב אדם על שלא השיב על שאלה או שלא הגיש מסמך שלדעת בית הדין לא היה חייב להשיב או להגיש על פי הדין המחייב בבית המשפט.

החלטה

א. כאמור, בית הדין דוחה את הערעור בנוגע לדרישה לקבלת הסכמת משיב 2 למסירת המידע הנוגע אליו.

על רשות המיסים לפעול מיידית בהתאם להוראת בית הדין האזורי בעניין זה.

ב. בנוגע לצו בעניין המידע הנוגע ל[אלמוני]:

לאור האמור ימתין בית דיננו להבהרת בית דין קמא, ולאחר מכן ייתן את הכרעתו בערעור.

ג. ההחלטה מותרת לפרסום לאחר השמטת פרטי הזיהוי של הצדדים.

ניתן ביום ט"ו בטבת התש"ף (12.1.2020).

הרב ציון לודאילוז

הרב שלמה שפירא

הרב אליעזר איגרא

עותק זה עשוי להכיל שינויי ותיקוני עריכה